

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 314/2018- 11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. júna 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]
[REDACTED], právne zastúpeného JUDr. Ivanom Glovniakom, Daniela Dlabača 2748/28, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 9 Co 252/2017-219 z 11. januára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. mája 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského

súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 252/2017-219 z 11. januára 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol: «... dňa 09.07.2009 bolo žalobcovi (v autoservise) zo strany žalovaného - štátu prostredníctvom polície zaistené nákladné motorové vozidlo značky [REDAKOVANÉ]... údajne podľa § 21 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v platnom znení (ďalej len „zákon o PZ“) a oznámením zo dňa 22.09.2009 bolo žalobcovi odporúčané, aby si uplatnil vlastnícke právo k zaistenému motorovému vozidlu na súde a jeho vozidlo bolo uložené do úschovy... Nakoľko do dnešného dňa nebolo vozidlo žalobcovi vrátené, tak mu vznikol nárok voči štátu na zaplatenie sumy zodpovedajúcej strate vozidla na hodnote počas jeho zadržiavania žalovaným a nákladom na dočasné zabezpečenie náhradného vozidla počas zadržiavania vozidla žalovaným - náhrady za obmedzenie jeho vlastníckeho práva k tomuto vozidlu.»

Podľa názoru sťažovateľa došlo k obmedzeniu jeho vlastníckeho práva v rozpore s právnymi predpismi. Sťažovateľ podal na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“) žalobu o zaplatenie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom (ďalej len „žaloba“). Sťažovateľ žalobu odôvodnil takto: „... konanie štátu spočívajúce v obmedzení jeho vlastníckeho práva odňatím vozidla z jeho dispozície a nevrátením zo strany štátu došlo k porušeniu čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, nakoľko podľa žalobcu nedošlo k obmedzeniu jeho vlastníckeho práva ani na základe zákona, ani v nevyhnutnej miere a ani za náhradu.

Žalobca sa v zmysle explicitného vyjadrenia v tomto súdnom konaní domáhal náhrady, pričom od právneho posúdenia správnosti alebo nesprávnosti postupu žalovaného záviselo právne posúdenie, či sa v tomto prípade má jednáť o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom alebo náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva na základe zákona.“

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 25 C 541/2015 z 19. apríla 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu sťažovateľa zamietol. Zo sťažnosti vyplýva, že okresný súd žalobu zamietol „... z dôvodu, že sa nepodarilo preukázať pravdivosť tvrdenia žalobcu o nesprávnom úradnom postupe polície“.

4. *Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, ktoré odôvodnil: «... zo skutkového vymedzenia nároku uplatneného v tomto konaní výslovne aj podľa tvrdení žalobcu (vyjadrenie zo dňa 16.01.2017), keby aj nesprávne súd dospel k záveru o obmedzení vlastníckeho práva žalobcu na základe zákona, tak žalovanú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva by musel súd právne posúdiť ako náhradu priamo vyplývajúcu z čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, nakoľko skutkový stav popísaný žalobcom v tomto konaní je v rozpore s týmto článkom Ústavy SR, keď bolo okrem iného v zmysle ústavy obmedzené vlastnícke právo žalobcu bez primeranej náhrady. Napriek tomu, že v priebehu konania opakovane túto skutočnosť žalobca uvádzal, súd sa týmito podstatnými tvrdeniami žalobcu vôbec nezaoberal a žalobca tak nemal ani možnosť v odvolaní uviesť protiargumenty k neexistujúcim dôvodom napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, vzhľadom k čomu bol napadnutý rozsudok nepreskúmateľný a porušujúci ústavné práva...*

K porušeniu práv žalobcu došlo taktiež aj nerozhodnutím o návrhu žalobcu na prerušenie konania do skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 31 Cb/201/2009. Cieľom tohto návrhu bolo najmä zaručenie právnej istoty v posudzovaní oprávnenosti postupu polície a zachovania princípu právnej istoty. Ešte pred vydaním rozsudku odvolacieho súdu Okresný súd Bratislava I žalobu o určenie vlastníckeho práva zamietol z dôvodu, že na takomto určení nemá žalobca naliehavý právny záujem... teda nebolo v podstate o čom rozhodnúť, nakoľko vlastnícke právo žalobcu bolo nesporné a nepochybné.

Žalobca ale v tomto konaní neodvodzoval škodu z toho, že malo byť začaté trestné konanie a nebolo, škoda mu nebola spôsobená týmto opomenutím začatia trestného konania, ale žalobca tvrdil a preukázal v tomto konaní, že zo strany polície došlo ku konaniu - odňatiu jeho vozidla žalovaným a jeho následnému zadržiavaniu, a to aj napriek tomu, že polícia nebola oprávnená v tomto prípade a takéto zaistenie za uvedeného skutkového stavu vykonať, a tak zasahuje protiprávne do vlastníckeho práva žalobcu. Taktiež v ďalšom postupe polície - „uložení do úschovy“, nie opomenutí postupu polície videl žalobca protiprávne konanie, ktoré spôsobilo škodu v uplatnenej výške.»

5. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu a v odôvodnení uviedol: „... jednoznačne vyplýva, že dôvodom zaistenia vozidla

z 09. 07. 2009 spoločnosti [REDAKOVANÉ] (nie žalobcovi) bolo to, že pochádza z krádeže v Taliansku... z dôvodu ktorého bola 17. 08. 2009 požiadaná národná ústredňa SIRENE o spoluprácu pri jeho odovzdaní do trestného konania, teda k zaisteniu došlo podľa § 21 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, pretože vozidlo súviselo so spáchaním trestného činu krádeže v Taliansku a jeho zaistenie bolo potrebné na vykonanie potrebných úkonov na zistenie skutkového stavu veci a nie na rozhodnutie slovenského orgánu činného v trestnom konaní...

Vzhľadom na uvedené, t. j. pochybnosti o vlastníctve uvedenej spoločnosti, ako aj žalobcu, bolo jeho zaistenie a uloženie do úschovy v súlade s § 21 ods. 1, 9 z. č. 171/1993 Z. z., z ktorého dôvodu (pochybnosti o vlastníctve) samotný žalobca podal žalobu (na základe nezáväzného odporúčania polície) na Okresný súd Bratislava I, na ktorom sa v konaní sp. zn. 31Cb/201/2009 domáhal a domáha určenia vlastníckeho práva k vozidlu proti žalovanému, ako aj iným osobám (č. l. 1 rub, č. l. 172 spisu). Vzhľadom k tomu, že postup polície bol v súlade so zákonom, nebol ani dôvod na prerušenie konania do skončenia konania pred Okresným súdom Bratislava I.

Nebol ani dôvod na priznanie žalovanej sumy ako náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 4 ústavy, keďže v zmysle žaloby takýto nárok predmetom konania nebol.“

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd napadnutý rozsudok absolútne neodôvodnil, ignoroval viaceré písomné tvrdenia sťažovateľa, čím porušil základné právo na spravodlivý proces. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že ak by aj zásah do vlastníckeho práva bol primeraný, „... zastáva názor, že vozidlo nemôže štát zadržiavať... bez náhrady, ktorej sa domáhal, nakoľko tým dochádza k porušeniu čl. 20 ods. 4 Ústavy SR...“.

6. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezhom: „Základné právo sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a základné právo vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 9Co/252/2017-219 zo dňa 11.01.2018 porušené bolo.

Ústavný súd SR zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 9Co/252/2017-219 zo dňa 11.01.2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania...“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

9. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

III.

10. Ústavný súd šetrením zistil, že napadnutý rozsudok bol sťažovateľovi doručený 6. marca 2018. Sťažovateľ podal sťažnosť na poštovú prepravu 4. mája 2018 a zároveň podal aj dovolanie proti rozsudku krajského súdu. Znamená to, že toho istého dňa podal sťažovateľ tak dovolanie na okresnom súde, ako aj sťažnosť na ústavnom súde, pričom obe podania smerujú proti tomu istému rozsudku krajského súdu.

11. Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k označeným ústavným právam sťažovateľa alebo citovania právnych záverov všeobecných súdov je potrebné konštatovať, že sťažnosť nie je prípustná.

12. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ústavný súd v systéme ochrany základných práv a slobôd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, I. ÚS 480/2013, II. ÚS 544/2017). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci

všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

13. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné opravné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

14. V zmysle už popísaných východísk možno hodnotiť, že právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje sťažovateľovi účinný právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd, ktorý sťažovateľ aj využil (t. j. podal dovolanie). Inak povedané, v tejto chvíli sa sťažnosť podaná ústavnému súdu javí byť predčasne podaná, keďže existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd) oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa.

15. Ústavný súd uzatvára, že prijatím sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu, t. j. v tomto prípade najvyšší súd a ústavný súd (m. m. II. ÚS 1/08, II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014). Išlo by o taký stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len obťažne odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu (m. m. II. ÚS 294/2018).

16. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd sťažnosťou proti napadnutému rozsudku krajského súdu meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *ratio temporis* ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Ako *addendum* ústavný súd zdôrazňuje právny názor, ktorý opakovane vo svojej judikatúre vyslovil (akcentujúc pritom rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99,

a jeho body 51, 53 a 54), že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi (v prípade opätovného obrátenia sa na ústavný súd) lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. napadnutému rozsudku) krajského súdu (m. m. III. ÚS 114/2010, I. ÚS 165/2010).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018